

Zes telers gezamenlijk eigenaar van Energie Combinatie Wieringermeer

Frank van Kleef: 'Van samenwerking

Frank van Kleef: "Voor 25 miljoen euro kregen zes tuinbouwbedrijven een eigen energiebedrijf met een lokaal gas- en elektriciteitsnet, een gasontvangstation, een 150 kV trafostation en een aansluiting op het landelijke net."

Energie – met name elektriciteit – speelde een sleutelrol in de ontwikkeling van Agriport A7 in de Wieringermeer.

Mede-initiatiefnemer Frank van Kleef trok collega's over de streep om gezamenlijk te investeren in de infrastructuur.

"Er was niets en energiebedrijven hielden de boot af. Dan moet je het samen doen of het plan laten varen."

Op 10 september werd het trafostation van Energie Combinatie Wieringermeer officieel geopend. Het private energiebedrijf van glastelers gaat 200.000 huishoudens in Noord-Holland voorzien van elektriciteit.

TEKST EN BEELD: JAN VAN STAALDUINEN

Er dampen al heel wat schoorstenen, maar nog steeds wordt er volop gebouwd in Agriport A7. In vergelijking met de immense glastuinbouwbedrijven valt het 150 kV trafostation op het terrein van Royal Pride Holland in het niet. Toch speelden het station en het bijbehorende netwerk een doorslaggevende rol in de realisatie. Ze behoren toe aan Energie Combinatie Wieringermeer (ECW), eigendom van de telers in het gebied.

Omdat ECW als netbeheerder opereert, moest het daarvoor een ontheffing krijgen van Directie Toezicht Energie (DTe). "Die ontheffing was essentieel", aldus algemeen directeur Frank van Kleef van Royal Pride Holland. "Je gaat geen miljoenen investeren om de hele infrastructuur

vervolgens gedwongen over te dragen aan een gevestigd energiebedrijf."

Partners noodzakelijk

Terug naar 2004, toen Van den Ende - Van Kleef uit Made, zoals het bedrijf toen nog heette, haar plannen voor Agriport A7 wereldkundig maakte. Als enige koper in spé besefte Van Kleef dat er veel missiewerk viel te verrichten. In de eerste plaats was het nodig om de provincie, lokale overheden en de huidige eigenaren en bewoners en omwonenden in de wijde omtrek enthousiast te krijgen. Vervolgens moesten er snel partners worden gevonden om het plan op betaalbare wijze te kunnen uitwerken en realiseren. Tot de noodzakelijke partners behoorden collega-telers en een energiebedrijf.

"Op energiegebied moest er van alles gebeuren", memoreert Van Kleef. "De enige infrastructuur van betekenis was een mengstation voor aardgas uit Groningen

Op termijn 800 hectare

De eerste fase van Agriport A7 omvat 300 ha netto glas, verdeeld over zes bedrijven. Als alles goed gaat start in 2009 de uitgifte en realisatie van fase 2, die 500 ha groot is.

De zes bedrijven in fase 1 die ECW hebben opgericht zijn: Royal Pride Holland (tomaat, belicht), Agro Care (tomaat, belicht), Kesgro (tomaat, belicht), Kwekerij Wieringermeer (paprika, deels belicht), Helderman (paprika, onbelicht) en Barendse (paprika, onbelicht).

De beste manier van teambuilding

Agriport A7 brengt veel werkgelegenheid naar de Wieringermeer en West-Friesland. Toch hadden provincie, gemeenten en bevolking aanvankelijk grote zorgen over de komst van grootschalige glastuinbouwbedrijven. "De belangrijkste knelpunten waren lichthinder en landschappelijke inpassing", vertelt Frank van Kleef.

"Om onze ambitie te realiseren, moesten we de overheden en burgers in woord en daad laten zien dat we geen bedreiging vormden. Wat erg heeft geholpen, was dat de betrokken ondernemers snel bekend waren. Dan kun je de partijen tegemoet treden en krijgt het project een gezicht. Het maakt nogal wat uit of een projectontwikkelaar zegt dat het allemaal goed komt of dat de ondernemers die zich er willen vestigen zeggen: wij gaan voor een project dat iedereen ziet zitten en daar mag u ons op afrekenen."

en de Noordzee. Dat maakte het in elk geval eenvoudig om een gasontvangststation te realiseren. Qua elektriciteit was de situatie absoluut ontoereikend. Omdat we toen nog de enige koper waren en geen ervaring hadden met het terugleveren van energie, namen we een adviesbureau in de arm om de zaak door te rekenen." De teler vervolgt: "We konden alleen op basis van noodteruglevering 15 MWe kwijt aan Medemblik. Dat was niet genoeg. Wanneer de eerste fase van 300 hectare glas in 2008 is volgebouwd, is er pakweg 200 MWe teruglevercapaciteit beschikbaar. Dat vergde aansluiting op het landelijke net en een 150 kV transformatorstation in het gebied. Bovendien moest er een uitgebreid elektriciteitsnet komen in het gebied, waar nog niets lag."

Terughoudend

Gesprekken met energiebedrijven leverden volgens Van Kleef weinig op. Op basis van hun ervaringen met bedrijventerreinen en industriegebieden meenden ze dat het te lang zou duren voor de capaciteit volledig werd benut. Bovendien was op dat moment niet in te schatten welke teelten er in het gebied zouden komen en wat dat betekende voor belichting en teruglevering.

"Ondertussen waren we serieus in gesprek met andere telers, die interesse hadden

in het gebied", vervolgt de geboren Westlander. "Met Bergerden als voorbeeld besloten we in de loop van 2005 om, in samenspraak met de projectorganisatie van Agriport, zelf een netbeheerder op te zetten."

Groen licht

Robert Kielstra en Erik Ham van Agriport trokken de kar, Westland Energie en Nuon Techno adviseerden en de telers gaven input en feedback over het investeringsplaatje. Wanneer de ontheffing voor de netbeheerfunctie van ECW zou worden verleend, zou Nuon Techno de infrastructuur aanleggen en het beheer worden uitbesteed aan Continuon.

In de zomer van 2005 ging het licht op groen. Van Kleef: "De totale investering in het elektriciteits- en gasnet zou ongeveer 25 miljoen euro vergen. Daarmee zou het rendabel zijn. Voor dat bedrag kregen zes grote tuinbouwbedrijven een eigen energiebedrijf met een lokaal gas- en elektriciteitsnet, een gasontvangststation, een 150 kV trafostation en een aansluiting op het landelijke net bij Westwoud."

Alle bedrijven hebben een dubbele aansluiting op zowel het hoog- als laagcalorische net, zodat ze kunnen switchen tussen laag- en hoogcalorisch gas. "De fluctuerende prijzen maken dat interessant, maar je moet de WKK na het omzetten van de kraan wel steeds opnieuw afstellen."

Steeds soepeler

De tomatenteler vertelt dat de samenwerking stroef begon, maar steeds soepeler verliep. "De energiewereld is complex en het was voor ons allemaal een sprong in het diepe. Volgens mij was de sleutel tot het uiteindelijke succes het feit dat we consequent het belang van het hele gebied voorop stelden. Daardoor konden we de totale infrastructuur efficiënt realiseren. Pas daarna gingen de gesprekken over het eigenbelang en eventuele compensatie. Dat geldt niet alleen voor het energieverhaal, maar ook voor de plaatsbepaling van vervangend water, bronnen, infiltratie en aquifers. Botsende belangen zijn er altijd. Zolang alle partijen bereid zijn vanuit het gezamenlijke belang naar de beste oplossingen te zoeken en elkaar tegemoet te komen, kun je er altijd uitkomen."

Van het een komt het ander

Vruchtbare samenwerking is een voorwaarde voor de ontwikkeling van grootschalige glastuinbouw buiten de gevestigde centra. Dat geldt niet alleen voor de betrokken telers. Ook toeleveranciers komen door dergelijke ontwikkelingen voor strategische keuzes te staan. Installatiebedrijf PB Techniek, 'hofleverancier' van Royal Pride, Agro Care en Kesgro, werd zelfs voor het blok gezet om een vestiging in het gebied op te zetten.

"Op veel gebieden kun je shoppen, maar van een goede installateur ben je dagelijks afhankelijk", licht Van Kleef toe. "Wij werkten alle drie al jaren samen met deze toeleverancier en wilden dat graag zo houden. Vanwege de afstand tot het Westland en het belang van continuïteit vonden we het wel noodzakelijk dat het bedrijf hier een vestiging kreeg. Dat hebben we dus als voorwaarde gesteld voor de opdracht. Gelukkig vond PB Techniek snel een partner in de omgeving, waarmee het inmiddels is samengegaan."

Deze toeleveranciers heeft een servicedienst opgezet die aan elk bedrijf een eigen monteur heeft toegewezen voor service en preventief onderhoud. Zolang er nog wordt gebouwd, zijn deze plaatsen zelfs dubbel bezet. In verband met de bedrijfshygiëne is er op elk van de drie bedrijven speciaal gereedschap en kleding voor de monteurs beschikbaar. "Je zou dus kunnen zeggen: van samenwerking komt samenwerking", merkt Van Kleef op.

Daarvan lijkt Royal Pride Holland zelf ook een goed voorbeeld. Blijkbaar beviel de samenwerking met Agro Care en Kesgro – beiden lid van Action Pearl Growers – zo goed, dat het bedrijf zich dit jaar bij de telersvereniging aansloot.

Terughoudendheid bij energiebedrijven maakte het voor de ontwikkeling van Agriport A7 noodzakelijk dat telers zelf een energiebedrijf oprichtten. Door het belang van het gebied steeds voorop te stellen zijn zes bedrijven hierin geslaagd. Energie Combinatie Wieringermeer kreeg van toezichthouder DTe een ontheffing en treedt sinds 10 september jongstleden op als beheerder van het elektriciteit- en aardgasnet, eigendom van de zes bedrijven.

SAMENVATTING